

AURKIBIDE OROKORRA

ATARIKOA	1
0. SARRERA	7
1. FONOLOGIA	33
2. IZENAREN MORFOLOGIA	95
3. ADITZAREN MORFOLOGIA	179
4. SINTAXIA	247
5. AHOZKO HIZKERAREN EZAUGARRI BATZUK	319
6. HIZTEGIA	411
7. TESTUAK	535
8. ONDORIOAK	581
9. BIBLIOGRAFIA	613

AURKIBIDE ANALITIKOA

ATARIKOA	1
0. SARRERA	7
0.1. ZENBAIT DATU ELGOIBARREN KOKAPENAZ ETA MUGEZ .	7
0.2. ELGOIBARKO HIZKERAREN KOKAPENA DIALEKTOLOGIA- REN HISTORIAN	10
0.3. ZENBAIT DATU ELGOIBARKO HIZKERAREN EZAGUTZAZ ETA ERABILERAZ	18
0.4. IKERLANA ZERTAN DATZAN. ERABILITAKO METODOLO- GIA ETA OINARRI TEORIKOAK	19
0.5. ERABILI DIREN GRAFIARI BURUZKO IRIZPIDEAK	26
1. FONOLOGIA	33
1.1. ELGOIBARKO EUSKARAREN SISTEMA FONOLOGIKOA	33
1.1.1. BOKALAK	33
1.1.1.1. Bokal luzeak	33
1.1.2. DIPTONGOAK	35
1.1.3. KONTSONANTEAK	36
1.1.3.1. Herskariak	37
1.1.3.2. Frikariak	38
1.1.3.3. Afrikatuak	39
1.1.3.4. Sudurkariak	39
1.1.3.5. Albokoak	40
1.1.3.6. Dardarkariak	41
1.2. ARAU FONOLOGIKOAK BOKALETAN	42
1.2.1. -O- BOKALAREN IGOERA: <i>o > u / _ a, e, o</i>	44
1.2.2. /i_ V/ ARTEKO [j] EPENTESIA	45

1.2.3.	DISIMILAZIOA: <i>-a + a > -ia</i>	47
1.2.4.	<i>-E</i> - BOKALAREN IGOERA: <i>e > i / _ a, e, o</i>	49
1.3.	BILAKABIDE FONETIKOAK BOKALETAN ETA DIPTON- GOETAN	50
1.3.1.	<i>-E > -A</i> HITZ-AMAIERAN	50
1.3.2.	<i>E > A / _rr</i>	51
1.3.3.	BOKAL ASIMILAZIOA: <i>A > E / I, U (Konts.)</i>	52
1.3.4.	HITZ-HASIERAKO <i>U- / I-</i> ALTERNANTZIA	54
1.3.5.	BOKAL-SINKOPA	55
1.3.6.	<i>-OI / -OE</i> ALTERNANTZIA HITZ-AMAIERAN	56
1.3.7.	<i>-AI / -EI</i> ALTERNANTZIA	57
1.3.8.	DIPTONGOEN BAKUNTZEAK	57
1.3.9.	<i>-OI / -UI</i> ALTERNANTZIA	58
1.3.10.	BOKALERDIAK KONTSONANTE BIHURTZEA	58
1.4.	KONTSONANTEEN ARAU FONOLOGIKOAK	59
1.4.1.	TXISTUKARIEN BEREIZKETAREN NEUTRALIZAZIOA	59
1.4.2.	KONTSONANTEEN PALATALIZAZIOA EDO BUSTI- DURA	60
1.4.2.1.	<i>N</i> eta <i>L</i> -ren bustidura	61
1.4.2.2.	Leherkarien bustidura: <i>T</i> eta <i>D</i>	62
1.4.2.3.	Txistukarien bustidura: <i>S</i>	65
1.4.2.4.	Bustidura adierazgarria	66
1.4.3.	LEHERKARI AHOSTUNEN AHOSKABETZEA	67
1.4.4.	TXISTUKARI FRIKARIEN AFRIKATZEA	68
1.4.5.	KONTSONANTE-TALDEAK BAKUNTZEA	69
1.5.	KONTSONANTEEN ALDAKETA FONETIKOAK	71
1.5.1.	BOKAL ARTEKO KONTSONANTEEN LEUNTZEA eta ERORTZEA	71
	• <i>d > ð > Ø / V_V</i>	72
	• <i>g > ɣ > Ø / V_V</i>	72
	• <i>b > β > Ø / V_V</i>	73
	• <i>r > Ø / V_V</i>	73
	• <i>j > Ø / V_V</i>	74
	• <i>k > Ø / V_V</i>	74
1.5.2.	<i>L / D</i>	75
1.5.3.	<i>D / R</i> ALTERNANTZIA	75
1.5.4.	<i>F / P</i> ALTERNANTZIA	76
1.5.5.	<i>K / G</i> ALTERNANTZIA	77
1.5.6.	<i>-ND- / -NT-</i> ETA <i>-NB- / -NP-</i> ALTERNANTZIAK	78
1.5.7.	<i>-Z / -TZ</i> ALTERNANTZIA	78

1.5.8.	<i>L > N</i>	79
1.5.9.	<i>EZ</i> PARTIKULAK ERAGITEN DITUEN BILAKABIDEAK	79
1.5.10.	ADITZ-IZENETAKO AZKEN <i>-N</i> -AREN GALERA	80
1.5.11.	ADITZEAN GERTATZEN DIREN TXISTUKARIEN AFRIKATZEAK	81
1.5.12.	BESTELAKO ALDAKETA ETA ALTERNANTZIA BAZUK	81
	▪ <i>-M- / -NB-</i> ALTERNANTZIA	81
	▪ KONTSONANTE-TALDEAK SORTZEA	82
	▪ METATESIAK	82
	▪ <i>G / R</i> ALTERNANTZIA	82
	▪ <i>T / P</i> ALTERNANTZIA	82
	▪ <i>J / K</i> ALTERNANTZIA	82
	▪ ERROTAZISMOA (<i>RS / ST</i>)	83
	▪ <i>L / R</i> ALTERNANTZIA	83
	▪ KONTSONANTEAK SORTZEA	83
	▪ ADITZ-TALDEETAKO ETA BESTELAKO KONTRAKZIOAK	83
1.6.	AZENTUA	84
1.6.1.	ELGOIBARKO AZENTUERA	86
	1.6.1.1. Lexikoa: izenak eta izenondoak	86
	1.6.1.2. Kasu-markak eta postposizioak	88
	1.6.1.3. Aditza	89
	1.6.1.4. Toponimia	91
1.6.2.	LABURBILDUZ	92
2.	IZENAREN MORFOLOGIA	95
2.1.	KASU-MARKEN ETA POSTPOSIZIOEN TAULAK	97
2.1.1.	ATZIZKIEN TAULA OROKORRA	97
2.1.2.	BOKALEZ AMAITUTAKO IZEN BIZIDUNAK: <i>EMAKUME</i>	98
2.1.3.	KONTSONANTEZ AMAITUTAKO IZEN BIZIDUNAK: <i>GIZON</i>	99
2.1.4.	BOKALEZ AMAITUTAKO IZEN BIZIGABEAK: <i>MENDI</i>	100
2.1.5.	KONTSONANTEZ AMAITUTAKO IZEN BIZIGABEAK: <i>TONTOR</i>	101
2.1.6.	BOKALEZ AMAITUTAKO PERTSONA-IZEN BEREZIAK: <i>IRENE</i>	102
2.1.7.	KONTSONANTEZ AMAITUTAKO PERTSONA-IZEN BEREZIAK: <i>IBON</i>	103

2.1.8.	BOKALEZ AMAITUTAKO LEKU-IZEN BEREZIAK: <i>KARAKATE</i>	104
2.1.9.	KONTSONANTEZ AMAITUTAKO LEKU-IZEN BEREZIAK: <i>ATXOLIN</i>	105
2.1.10.	IZENORDAINAK	106
2.1.11.	IZENORDAIN INDARTUAK	108
2.1.12.	ERAKUSLEAK: <i>HAU, HORI, HAURA</i>	110
2.1.13.	ERAKUSLE INDARTUAK: <i>BE(R)AU, BE(R)ORI, BE(R)A</i>	113
2.1.14.	<i>BAT</i> eta <i>BATZUK</i>	116
2.2.	ATZIZKI-JOKOAREN EZAUGARRI OROKOR BATZUK	117
2.2.1.	GENERO-BEREIZKETA	117
2.2.2.	PLURAL HURBILA (-OK)	118
2.2.3.	FORMEN SINKRETISMOA	119
2.2.4.	AZENTUA, ADIEREN BEREIZGARRI	120
2.2.5.	-AN ESPLETIBOA ZENBAIT POSTPOSIZIOTAN	120
2.3.	ATZIZKIAK BANAN-BANAN: FORMAK ETA ERABILERA AIPAGARRI BATZUK	121
2.3.1.	ABSOLUTIBOA	121
2.3.2.	PARTITIBOA	122
2.3.3.	ERGATIBOA	123
2.3.4.	DATIBOA	124
2.3.5.	GENITIBOA	125
	▪ Kasu berezi bat: <i>-rena (-renekua, -renian...)</i>	125
2.3.6.	SOZIATIBOA	126
	▪ Zenbait pentsamendu- eta sentimendu-aditzekin	126
	▪ Postposizioek eskatuta: <i>-kin batera</i>	126
	▪ Kidetasuna adierazteko	127
	▪ <i>-eLA</i> moduzkoaren ordaina izan daitekeena (edutea)	127
	▪ Baliabidea edo instrumentaltasuna adierazteko	128
	▪ Kausa-kutsua dutenak (= <i>-eLA ETA</i>)	128
	▪ Emendiozkoa (<i>ETA</i> -ren ordain)	129
	▪ Zenbait esapide	129
	▪ Konparazioak egiteko	129
	▪ Postposizio-metaketa: <i>-kingo</i>	129
2.3.7.	DESTINATIBOA	130
	▪ Adizlagun-erabilera	130
	▪ Izenlagun-erabilera	131
	▪ <i>-RAKO</i>	132
2.3.8.	MOTIBATIBOA	132
	▪ Arrazoia edo zergatia	133

▪ Hizketagaia ere adieraz dezake: <i>preguntau, esan, (berbetan) jardun, ari izan ... -gatik</i>	133
▪ Aditz-izenari eransten zaio kausazko edo helburuzko mende-koak osatzeko	134
▪ <i>-AN</i> espletiboa ere eransten zaio	134
▪ <i>Ze(rg)atik, ze(rg)atik eze</i>	134
2.3.9. INSTRUMENTALA	134
▪ Adberbio eta lokuzio adberbialak sortuz	135
a) Nolakotasunezko adberbioak	135
b) Denborazko adberbioak	136
▪ Postposizio batzuek hala eskatuta	136
▪ Esapide jakin batzuetan	136
▪ Aditzari atxiki dakiok: <i>hartu(a)z</i>	137
▪ Izenlagun zenbait osatzeko (<i>-z + -ko</i>)	137
2.3.10. PROLATIBOA	137
2.3.11. INESIBOA	138
2.3.12. LEKU-GENITIBOA	139
▪ <i>Nongo berri izan / Zeren berri izan</i>	139
▪ <i>Norako bidea / Nongo bidea / Nora bidea</i>	140
▪ <i>Ha(r)ako ... haura / Horrako ... / Handiko</i>	140
2.3.13. ABLATIBOA	140
▪ Zenbait aditzek edo predikatuk hala eskatuta	141
▪ Postposizio jakin batzuk hala eskatuta	141
▪ Denbora-mugaren hasiera: <i>...-tik ...-ra</i> korrelazioa	141
▪ Maiztasuna adierazteko	142
▪ Balio partitiboa	142
▪ Esapide bereziak	142
▪ <i>-RIK</i> ablatibo zaharra	142
▪ <i>-AN</i> espletiboa duen forma, <i>-TIKAN</i>	143
▪ ABLATIBOA + (<i>KO</i>) + <i>ALDIAN</i> : <i>hemendikaldian, han-dikaldian</i>	143
2.3.14. ADLATIBOA	143
▪ Zenbait aditzek hala eskatuta: <i>nora ezkondu, nora egin</i>	144
▪ Zenbait aditzen oinarri	144
▪ <i>-ra bidian</i>	144
2.3.15. HURBILTZE-ADLATIBOA	144
2.3.16. MUGA-ADLATIBOA	146
▪ Espazioa	146
▪ Denbora	146
2.3.17. BIZIDUNEN PARADIGMAK	146

2.4. POSTPOSIZIO ASKEAK	148
2.5. IZEN-SINTAGMARI BURUZKO BESTE JAKINGARRI BATZUK	157
2.5.1. ERAKUSLEA + IZENA + ERAKUSLEA: <i>HAU GIZONAU</i>	157
2.5.2. ZENBATZAILEAK	158
A. IZENA + <i>BI</i>	158
B. FORMA MUGATUAK DENBORA ADIERAZTEN DUTEN SINTAGMA ZENBATZAILEDUNETAN	159
C. ZENBATZAILE ZEHAZTUGABE BATZUK	159
2.5.3. IZENONDOEN eta ADBERBIOEN GRADUATZAILEAK	160
2.6. HITZ ERATORRIAK: ERATORPEN-MORFEMAK	162
2.6.1. ATZIZKIAK	162
▪ IZEN- ETA IZENONDO-SORTZAILEAK	162
▪ ADITZ-SORTZAILEAK	172
▪ ADBERBIO-SORTZAILEAK	173
2.6.2. AURRIZKIAK	174
2.6.3. ARTIZKIAK	174
2.7. HITZ ELKARTUAK	175
2.7.1. IZEN-SORTZAILEAK	175
2.7.2. IZENONDO-SORTZAILEAK	175
2.7.3. ADITZ-SORTZAILEAK	175
2.7.3. HITZ-ELKARTUETAKO BIGARREN OSAGAI OHIKO BATZUK	176
3. ADITZAREN MORFOLOGIA	179
3.1. TRATAMENDUEI BURUZKO OHAR BATZUK	179
3.2. ADITZ-FORMAK AZTERTZEN	183
3.2.1. ADITZ-FORMA JOKATUGABEAK	183
3.2.1.1. Aditz-partizipioak	183
3.2.1.2. Aditz-izenak	185
3.2.1.2.1. Aditz-izena duten egitura berezi batzuk	187
- <i>TZIA EIN</i>	187
- <i>TZIA EUKI</i>	187
- <i>TZERIK EZ EUKI / EZ EGON</i>	187
- <i>TZERA JUAN</i>	188
- <i>TZEKO EGON</i>	188
- <i>TZEKUA IZAN</i>	188
- <i>TZIA NAHI IZAN</i>	188

3.2.2.	ADITZ-FORMA JOKATUAK: ERROAK ETA MORFEMAK	188
3.2.2.1.	PLURALGILEAK ELGOIBARKO HIZKERAN . . .	188
	▪ <i>-Z</i> da pluralgile nagusia	188
	▪ Pluralgileen erredundantzia	189
	▪ Pluralgilea falta duten formak: komunztadura eza . .	189
3.2.2.2.	ANALOGIAREN ERAGINA MORFEMETAN . . .	190
3.2.2.3.	PARADIGMEN ARTEKO NAHASTEAK	191
3.2.2.4.	ADITZ-ERROAK ETA BESTELAKO MORFEMAK	192
	▪ NOR sailean, <i>-A-</i> eta <i>-E-</i> erroak erabiltzen dira . . .	192
	▪ NOR-NORK saileko aditzetan, <i>-O-</i> eta <i>-E-</i> erabiltzen dira orainaldian	192
	▪ NOR-NORK saileko aditzetan, <i>-AU-</i> eta batez ere <i>-EU-</i> erroak erabiltzen dira orainaldian eta baldintza-ondorioko formetan	193
	▪ NOR-NORI-NORK paradigmako erroa <i>*-I-</i> da, eta ez <i>EUTSI</i>	193
	▪ <i>EGIN</i> aditza zenbait adizkiren erro	194
	▪ <i>JUAN</i> eta <i>ERUAN</i> aditzak	194
	▪ <i>IBILI</i> eta <i>ERABILI</i> aditzak	194
	▪ <i>JARDUN</i> eta <i>ARI IZAN</i> aditzak	194
	▪ NOR-NORI sailean, bereizgarria da hasierako <i>J-</i> . .	195
	▪ Adizki alokutiboetan, bereizgarria da hasierako <i>J-</i> . .	195
	▪ Iraganeko adizki batzuk: <i>Ø-</i> / <i>Z-</i>	196
	▪ Bigarren eta hirugarren pertsona pluralekoen marka <i>-E</i> da, eta ez <i>-TE</i>	196
3.2.2.5.	ADITZ PERIFRASTIKOAK ERABILTZEKO JOERA	197
3.2.2.6.	ADITZAREN JOKOKO BILAKABIDE FONOLOGIKOAK	197
3.2.2.7.	ADITZ FAKTITIBOAK EDO ERAGILEAK, <i>ERA(G)IÑ</i> ADITZAREN BIDEZ	198
3.3.	ADITZ BATZUEN ERREGIMEN BEREZIAK	199
	▪ <i>AKORDAU</i>	199
	▪ <i>BE(G)ITTANDU</i>	199
	▪ <i>DAMUTU</i>	199
	▪ <i>ENTENDI(D)U</i>	199
	▪ <i>EKIÑ</i>	200
	▪ <i>ERTEN (URTEN)</i>	200
	▪ <i>EUTSI</i>	200
	▪ <i>GOGORATU</i>	200
	▪ <i>HASARRAU</i>	201
	▪ <i>HELDU</i>	201

▪ <i>IXO</i>	201
▪ <i>JARDUN</i>	201
▪ <i>LAGUNDU</i>	202
▪ <i>ORATU</i>	202
▪ <i>PENTSAU</i>	202
▪ <i>ZORATU</i>	203
3.4. ADITZ-TAULAK	203
3.4.1. Aditz laguntzailea (indikatioa, ahalera, subjuntiboa, agintera, baldintza)	206
3.4.1.1. NOR (DA aditza)	206
3.4.1.2. NOR-NORI (ZAIIO aditza)	210
3.4.1.3. NOR-NORK (DU aditza)	215
3.4.1.4. NOR-NORI-NORK (DIO aditza)	223
3.4.2. Aditz trinkoa (indikatioa eta baldintza)	234
3.4.2.1. NOR (DA aditza)	234
3.4.2.2. NOR-NORK (DU aditza)	236
3.4.2.3. Aditz trinkoei buruzko ohar batzuk	240
4. SINTAXIA	247
4.0. SARRERA	247
4.1. PERPAUS JUNTATUAK	248
4.1.1. PERPAUS JUNTATUEN ADIBIDEAK	249
4.1.2. EMENDIOZKOAK	249
▪ <i>ETA</i>	249
▪ <i>EZ EZE</i>	249
▪ <i>BANAKARITZA</i>	249
4.1.3. HAUTAKARITZAKOAK	251
▪ <i>EDO</i>	251
▪ <i>ALA</i>	251
4.1.4. AURKARITZAKOAK	251
▪ <i>BAINA</i>	251
4.1.5. IZEN-SINTAGMEN JUNTADURA BEREZI BATZUK ...	252
4.1.5.1. IZEN SINTAGMA + <i>ETA</i>	252
4.1.5.2. IZEN SINTAGMA + <i>EDO</i>	252
4.1.5.3. <i>ALA</i> ASKEA	252
4.2. MENDEKO PERPAUSAK	253
4.2.1. PERPAUS OSAGARRIAK	253
4.2.1.1. <i>-eLA</i>	253

4.2.1.2.	<i>EZE ...-eLA/Ø</i>	254
4.2.1.3.	<i>-eNA</i>	255
4.2.1.4.	<i>-eNIK</i>	256
4.2.1.5.	PERPAUS OSAGARRI IZENLAGUNAK: <i>-eN ERREZELUA; NOTIZIA ETORRI...-eLA; -eLAKUAN; -TZEKO KONTUA</i>	257
4.2.1.6.	ZEHARGALDERAK	259
	A. <i>-eN</i> menderagailua dutenak (bai-ez erakoak) . . .	259
	B. Galde-hitza <i>...-eN</i> (zati-zehargalderak)	259
	C. <i>IA/ABER/IA ABER...-eN</i>	260
	D. GAUZAK ZEREN ARABERA DIREN ADIE- RAZTEN DUTENAK.	261
	E. BEREZ ZEHARGALDERAK EZ DIRENAK. . .	262
4.2.1.7.	SUBJUNTIBOKO ADITZA DUTENAK	262
4.2.1.8.	<i>-TZIA</i>	263
4.2.1.9.	<i>-TZERIK(AN)</i>	264
4.2.1.10.	<i>-TZEKO</i>	264
4.2.1.11.	<i>-TZEN</i>	265
4.2.2.	PERPAUS ERLATIBOAK	265
	4.2.2.1. <i>-eN</i>	265
	4.2.2.2. <i>-eNA</i>	268
	4.2.2.3. <i>-TUTAKO</i>	269
	4.2.2.4. GALDE-HITZA + PARTIZIPIOA + (<i>-A/-RIK</i>).	271
4.2.3.	DENBORAZKO PERPAUSAK	271
	A. ALDIBEREKOTASUNA	271
	4.2.3.1. <i>-eNIAN</i>	271
	4.2.3.2. <i>-eNETAN</i>	272
	4.2.3.3. <i>-eN BAKOITZIAN (GUZTI(ET)AN, APURRE- TAN...)</i>	272
	4.2.3.4. <i>-TZERAKUAN</i>	273
	4.2.3.5. <i>BEHIÑ ...-eNIAN</i>	273
	4.2.3.6. <i>-eLA</i> denbora-balioa duena	273
	A.1. Aldiberekotasun estua	274
	4.2.3.7. <i>-eNERAKO</i>	274
	4.2.3.8. <i>-TZERAKO</i>	274
	4.2.3.9. <i>-TU ORDUKO</i>	275
	B. ALDI DESBERDINTASUNA	275
	B.1. Aurrekotasuna.	275
	4.2.3.10. <i>-TU BAIÑO LE(HE)N(TXU)AGO</i>	275

4.2.3.11.	-TU AURRETIK(AN)	276
4.2.3.12.	-TZERAKO	276
4.2.3.13.	-TU ORDUKO	276
B.2.	Ondokotasuna	277
4.2.3.14.	-TU ONDOREN/ONDORENIAN/OSTIAN	277
4.2.3.15.	-TU ETA GERO	277
4.2.3.16.	-TUTAKUAN	278
4.2.3.17.	-TU ETA SEGITTUAN	278
4.2.3.18.	(BEHIÑ) ...-TU EZKERO	279
C.	IRAUPENA	279
C.1.	Iraupenaren aurreko muga	279
4.2.3.19.	-eNETIK(AN)	279
4.2.3.20.	-eN EZKERO	280
C.2.	Iraupenaren azken muga	280
4.2.3.21.	-eN ARTE/ARTIAN	280
4.2.3.22.	-TU ARTE/ARTIAN	281
4.2.3.23.	HARIK ETA ... ARTE/ARTIAN	281
D.	BESTELAKO ESAMOLDE BAT	282
4.2.3.24.	JUN DANEKO X URTIAN	282
4.2.4.	KAUSAZKO PERPAUSAK	282
4.2.4.1.	-eLAKO	282
4.2.4.2.	ZE(RG)ATIK(AN) ... Ø	283
4.2.4.3.	ZE(RG)ATIK EZE ... Ø	283
4.2.4.4.	ZE ... Ø	284
4.2.4.5.	ETA ENKLITIKOA	284
4.2.4.6.	ZELA / NOLA ...-eN	285
4.2.4.7.	ADITZ-PARTIZIPIO HUTSA (-TU)	286
4.2.4.8.	-eN ALDETIK	286
4.2.4.9.	-TZIAGATIK(AN)	286
4.2.4.10.	-TZIARREN	287
4.2.4.11.	-eLA TA	287
4.2.4.12.	BAIT-	288
4.2.4.13.	PORKE	288
4.2.4.14.	ZE(R) BA menderagailu?	288
4.2.5.	BALDINTZA-PERPAUSAK	289
4.2.5.1.	BA-	289
4.2.5.2.	BALDIN BA-	290
4.2.5.3.	-TU EZKERO	291
4.2.5.4.	-TZE EZKERO	291

4.2.5.5.	-TU EZIK(AN)/EZIAN	292
4.2.5.6.	-T(Z)EKOTAN, -TZEKUAN.	292
4.2.5.7.	-TZERA	292
4.2.5.8.	-TUANIAN.	293
4.2.5.9.	-eNIAN	293
4.2.5.10.	-eLA	293
4.2.6.	KONTZESIO-PERPAUSAK	294
4.2.6.1.	NAHIZ TA/DA ...-TU.	294
4.2.6.2.	-TU ARREN.	295
4.2.6.3.	BA-... ERE	295
4.2.6.4.	-TUTA ERE	296
4.2.6.5.	BAIÑA ENKLITIKOA	296
4.2.6.6.	BANAKARITZAZKOAK.	297
4.2.6.7.	PARTIZIPIODUN ESAPIDE BAT	298
4.2.6.8.	AUNKE	298
4.2.7.	KONPARAZIO-PERPAUSAK	298
4.2.7.1.	BERDINTASUNA	298
4.2.7.1.1.	Maila	298
	▪ BEZIÑ (BEZAIÑ)	298
4.2.7.1.2.	Zenbatasuna	299
	▪ BESTE.	299
	▪ AIÑA.	299
	▪ -TZEKO LAIÑ.	300
4.2.7.1.3.	Modua	300
	▪ BEZELA/MODUAN	300
	▪ LEGEZ (LEZ, LEGE(Z)TXE).	301
	▪ LAKO(XE)	302
4.2.7.2.	DESBERDINTASUNA	302
4.2.7.2.1.	Maila	302
	▪ BAIÑO ...-AGO.	302
	▪ -REN/-KO ALDIAN.	302
	▪ ALDIA EGON	303
4.2.7.2.2.	Zenbatasuna (BAIÑO GEHIXA(G)O/GI- TXIA(G)O)	303
4.2.7.3.	KORRELAZIOAK	304
	▪ ZENBAT (ETA) ...-AGO, (ORDUAN ETA) ... -AGO	304

4.2.8.	HELBURUZKO PERPAUSAK	304
4.2.8.1.	SUBJUNTIBOKO ADITZA DUTENAK.	304
4.2.8.2.	-TZE ALDERA.	305
4.2.8.3.	-TZIARREN.	305
4.2.8.4.	-TZIAGATIK.	306
4.2.8.5.	-TZEKO.	306
4.2.8.6.	-TZEKO INTENTZIUAKIN, ASMUAN	306
4.2.8.7.	-TZEKOTAN, -TZEKUAN	307
4.2.8.8.	-TU NAHIXAN.	307
4.2.8.9.	-TZERA.	307
4.2.9.	MODUZKO PERPAUSAK	308
4.2.9.1.	-eLA	308
4.2.9.2.	-eLARIK	309
4.2.9.3.	-TUAZ/-TUEZ.	309
4.2.9.4.	-TU A(HA)LA / -TU A(HA)LIAN	309
4.2.9.5.	-eN BEZELA	310
4.2.9.7.	-eN MODUAN	311
4.2.9.8.	-TZEKE.	311
4.2.9.9.	-TUTA.	311
4.2.9.10.	-TU BE/BA(G)E.	312
4.2.9.11.	-TURIK.	312
4.2.9.12.	-TU BIHARRIAN	312
4.2.9.13.	IXA ...-TUAN / -TZEKOTAN.	312
4.2.10.	ONDORIO-PERPAUSAK.	313
4.2.10.1.	HAIN/HAINBESTE ..., + PERPAUS NAGUSIA	313
4.2.10.1.	PERPAUS NAGUSIA, + HAIN/HAINBESTE ...	314
4.3.	TESTU MAILAKO LOTURA: LOKAILUAK.	314
4.3.1.	EMENDIOZKO LOKAILUAK.	314
4.3.2.	HAUTAKARIAK.	315
4.3.3.	AURKARITZAKOAK	315
	▪ BARREN lokailua, inguruetako lokailu berezia	316
4.3.4.	ONDORIOZKOAK	317
4.3.5.	KAUSAZKOAK.	318
5.	AHOZKO HIZKERAREN EZAUGARRI BATZUK	319
5.0.	SARRERA	319
5.1.	ESAERAK eta ESAPIDEAK.	323
5.1.1.	ESAEREN ETA ESAPIDEEN BILDUMA BAT.	324
5.1.2.	KONPARAZIO BIDEZKO ESAPIDE BATZUK	366

5.1.3.	ANIMALIAK ESAERA ETA ESAPIDEETAN	368
5.1.4.	ZENBAKIAK ESAERA ETA ESAPIDEETAN	369
5.1.5.	KOLOREAK ESAERA ETA ESAPIDEETAN	369
5.2.	INTERJEKZIOAK, ESKLAMAZIOAK, ERANTZUNAK....	369
5.2.1.	ESAPIDEAK ETA INTERJEKZIOAK ZERBAITI ERANTZUNEZ	371
	▪ Aurretik esan dena berrestekoak	371
	▪ Aurretik esan dena ukatzekoak	372
	▪ Norberaren egoeraren berri ematekoak	373
5.2.2.	LOKAILU BIDEZKO EGITURA ADIERAZGARRIAK	373
5.2.3.	GALDERA ERRETORIKOAK	374
5.2.4.	ERANTZUNA EMAN NAHI EZ DENEAN ERABILTZEN DIRENAK	375
5.2.5.	ERLIJIO-KUTSUKO INTERJEKZIOAK	375
5.2.6.	ERAKUSLEAK ETA ADBERBIOAK DITUZTEN INTERJEKZIOAK.	376
5.2.7.	BIRAO GISAKOAK.	377
5.2.8.	ANIMOAK EMATEKO ERABILTZEN DIRENAK	377
5.2.9.	BESTELAKO INTERJEKZIO ADIERAZGARRI BATZUK	378
5.3.	ONOMATOPEIAK.	379
5.4.	ELIPSIA.	384
5.5.	ERREPIKAPENAK	388
	▪ Errepikapen hirukoitzak	389
	▪ Errepikapena eta hurrenkera-aldaketa	389
	▪ Hitzen forma (eta ahoskera) ere alda daiteke	390
	▪ Maiztasuna adierazten duten errepikapenak	390
	▪ Aditzaren errepikapenak	390
	▪ Soinuen errepikapenak	391
	▪ Oihartzun-egiturak	391
5.6.	KONTAKIZUNAK BIDERATZEKO MOLDEAK.	391
	▪ <i>ETA</i> juntagailua (<i>TA</i> eta <i>DA</i> aldaerak)	391
	▪ <i>ZER DA, TA ... (ZE, TA ...)</i>	392
	▪ <i>HOLA TA HOLA, HAU TA HAU</i>	392
	▪ KONTAKIZUNETAKO BETEGARRIAK eta MAKULUAK.	392
5.7.	KONTRAKO ADIERA DUTEN UKAPENAK	393
	▪ Harridura adieraztekoak	394
	▪ Esaten duguna enfatizatzeakoak	394
	▪ Esan duguna berrestekoak	395
5.8.	EUFEMISMOAK	396

5.9.	ERDARAKADAK	397
	▪ Lokailuak	398
	▪ Zenbakiak (urtea eta adina batez ere)	398
	▪ Hiztegiko hitz arruntak	398
	▪ Interjekzioak ere izaten dira mailegu-iturri	399
5.10.	HITZ-ORDENA BEREZIA	399
5.11.	HASIERA-MARKATZAILEA DUTEN MENDEKO PERPAUSAK	401
5.12.	BESTELAKO EZAUGARRI AIPAGARRI BATZUK	402
	▪ Estilo zuzena	402
	▪ Mailegutza berezia	403
	▪ Graduatzaile, zenbatzaile eta izenlagun indargarriak egitura adierazgarrietan	403
	▪ Indargarri fonikoak	404
	▪ Bokatibo adierazgarriak	404
	▪ Egitura antitetikoak	404
	▪ Hiperbolea	404
	▪ Entonazioa	404
	▪ Mintzakideak osatu behar dituen enuntziatu bertan behera utziak .	405
	▪ Orainaldia iraganeko pasarteak kontatzean	405
	▪ Neurriak adierazteko egitura batzuk	405
	▪ Gutxi gorabeherako kantitateak adierazteko egitura bat: <i>bi-biru, lau-bost</i>	406
	▪ Adina adierazteko egitura batzuk	406
	▪ Data adierazteko egitura batzuk	406
	▪ Adibideak emateko egitura batzuk	406
	▪ Deskribapenak egiteko egitura batzuk	407
	▪ Aho-korapiloak	407
	▪ Hitz- eta soinu-jokoak	407
	▪ “Euskarakadak”	408
	▪ Code-switching-a	408
6.	HIZTEGIA	411
7.	TESTUAK	535
7.1.	ESKOLA	536
	7.1.1. ESKOLAKO ZIGORRAK	538
	7.1.2. DOTRINA ETA ESKOLAKO ZIGORRAK	539
7.2.	NESKAMETZA	540
7.3.	SOLDADUTZA	541

7.4.	GERRA ZIBILA	543
	7.4.1. GERRAOSTEKO POBREZIA	546
	7.4.2. GERRAOSTEKO HILETAK	548
	7.4.3. GERRAKO KONTUAK	549
7.5.	BASERRIA	549
	7.5.1. AZOKA ETA GANADU-FERIA	551
	7.5.2. KALEA ETA BASERRIA	552
	7.5.3. BASERRIKO LANA	553
	7.5.4. BASERRIA ETA EGURALDIA	553
7.6.	LANTEGIA	554
7.7.	ERROMERIAK	555
	7.7.1. “DULTZE MENE”	555
	7.7.2. IBILALDI LUZEAK	555
	7.7.3. NESKA-LAGUNTZEA	555
	7.7.4. NESKATAN EGITEN	556
7.8.	EZTEIAK, EZTEI-BIDAIK	557
7.9.	JOKOAK / JOLASAK	558
	7.9.1. ZINTA JOKOA	559
	7.9.2. PILOTAN MADALAN	559
	7.9.3. KAMIÑEROKO FRONTOIA	560
	7.9.4. PILOTA	560
	7.9.5. IBAIA	561
	7.9.6. APUSTUAK	561
7.10.	OSPAKIZUNAK	562
	7.10.1. “AMABIRJINA GAROTARAKO”	563
	7.10.2. DOMUSANTU EGUNA	564
	7.10.3. SAN ANTONIO EGUNA (URKIOLAN)	564
	7.10.4. SANTA ESKE EGUNA	564
	7.10.5. INUZENTE EGUNA	565
7.11.	EUSKARA	566
	7.11.1. EUSKALKIEI BURUZKO IRITZIA	567
	7.11.2. AUZOETAKO HIZKEREN ARTEKO DESBERDINTA- SUNAK ETA KALEKO ETA BASERRIKO HIZKERAK	567
	7.11.4. EUSKARA ETA FRANCO	570
	7.11.5. EUSKARA ETA FRANCO (2)	570
	7.11.6. EUSKARA ETA ESKOLA	571
	7.11.7. EUSKARA BATUA	571
	7.11.8. <i>ETB</i> -REN EUSKARA	571
	7.11.9. MARKINAKO ETA ELGOIBARKO EUSKARA	572

7.11.10.	GAZTEEN ETA ZAHARREN EUSKARA	572
7.11.11.	TRATAMENDU ALOKUTIBOA	573
7.12.	GAITZIZENAK	573
7.12.1.	POSTARIA	573
7.12.2.	GUTUNA DONOSTIARA	574
7.13.	GOSE- ETA HAIZE-URTEA	574
7.14.	ALTZOLAKO BERRI	575
7.14.1.	TXIRRINDULARIAK ALTZOLAN	578
8.	ONDORIOAK	581
8.1.	ELGOIBARKO EUSKARA MENDEBALEKO EUSKARAREKIN ALA ERDIALDEKOAREKIN?	582
8.1.1.	EZAUGARRI FONOLOGIKOAK	583
8.1.2.	EZAUGARRI MORFOLOGIKOAK: IZENA	584
8.1.3.	EZAUGARRI MORFOLOGIKOAK: ADITZA	585
8.1.4.	EZAUGARRI SINTAKTIKOAK	586
8.1.5.	LEXIKOA ETA ALDAERAK	587
8.2.	ELGOIBARKO EUSKARA INGURUKO BATZUEKIN ALDE- RATZEN: EIBAR, ELGOIBAR, MENDARO, MUTRIKU ETA DEBAKO DATUAK TAULETAN	588
8.2.1.	EZAUGARRI FONOLOGIKOAK DEBABARRENEAN	590
8.2.2.	EZAUGARRI MORFOLOGIKOAK DEBABARRE- NEAN: IZENA	591
8.2.3.	EZAUGARRI MORFOLOGIKOAK DEBABARRE- NEAN: ADITZA	592
8.2.4.	EZAUGARRI SINTAKTIKOAK DEBABARRENEAN .	596
8.2.5.	LEXIKOA ETA ALDAERAK DEBABARRENEAN	598
8.3.	AZKEN ONDORIOAK	607
9.	BIBLIOGRAFIA	613